

Enric Valor, un cent de centenari

Us oferim una selecció de fragments memorialístics extrets del llibre 'Converses amb un senyor escriptor' (Tàndem)

Avui [Enric Valor](#) hauria fet cent anys. Per celebrar-ho aquest estiu VilaWeb dedica l'especial a les rondalles que l'escriptor va recuperar i que són una part de la seva obra literària. Però avui, per conèixer més el personatge, hem seleccionat alguns fragments memorialístics del llibre 'Converses amb un senyor escriptor' (Tàndem), recollits per Rosa Serrano. Una [entrevista](#) amb l'editora va obrir l'especial d'estiu. Avui també [molts blocs](#) dels Països Catalans recorden l'escriptor amb un apunt al seu bloc ([recull](#)). Per conèixer Enric Valor també podeu veure la [conversa en vídeo](#) que el col·lectiu l'Olla, associació cultural de l'Olleria, li va fer l'any 1992.

Enric Valor:

'El meu pare se n'havia anat a una casa de camp que estava a una mitja hora de Castalla. El lloc, vora del riu, era un encant. I a la una i mitja se'm va acudir a mi eixir i presentar-me ací, en la nostra terra. I crec que, corrents, van enviar, des de casa, un propi d'aquella època; pense que devia ser un d'aquells xicotets que feien treballs domèstics: traure aigua del pou, regar l'hort de flors, fer raons i comandes... Al veure'l, mon pare li va dir: 'Què vols? Què passa a casa?' 'Vaja-hi, que té un altre xiquet' (riu). Sense més explicacions. 'Vinga, home, explica't un poc més!' 'Tot va bé'. I se'n va anar... Efectivament, jo era el segon. En setze mesos, els dos. Coses del matrimoni.'

'Des del balcó del cadamunt (de casa) es veien les 'quatre serres' que encerclen la Foia de Castalla: una vista en certa manera grandiosa i atractiva i sobretot diferent a qualsevol altra panoràmica del món: per a mi, el meu món d'infant, i embrió, junt amb molts altres elements com la gent, els costums i la llengua, de la meua pàtria.'

'El meu ambient familiar era molt equilibrat. El matrimoni dels meus pares tenia les seues coses com tots, però funcionava bé. (...) De xicons vam jugar moltíssim pel poble. Mon pare volia, com a bon liberal i bon demòcrata, que estiguessen en el poble, que no ens aïl·làssem com feien altres.'

'De certa manera, vaig passar la meua infantesa en un ambient bastant selecte. Pensava que érem alguna cosa (riu), però la veritat és que ja no prestava massa atenció a aquesta relativament distingida societat. Jo admirava més la cultura, especialment els escriptors, o els intel·lectuals i científics que relluïen en aquells anys com per exemple Einstein, que es deia amb emoció que vindria a Castalla a donar una conferència. Tot això era el que a mi m'impresionava.'

'És molt evident la gran influència cultural i sentimental que els meus pares van projectar sobre mi, ma mare ensenyant-me a solfejar i amar la literatura i la música; mon pare estimulava el meu amor a la natura, ensenyant-me excursionisme en forma d'afecció a la cacera en pla de conèixer els nostres paisatges a fons, els nostres ocells, sense ser uns botxins extremats. (...) Afegiré que tot això ha influït en la meua obra literària d'una manera molt perceptible.'

'En mi l'amor a la natura ha competit sempre amb l'amor a la lectura. Mon pare em va ensenyar a admirar el paisatge. Me'l pintava tan poètic...! També em va influir en l'interès pels fenòmens meteorològics. A través de les observacions del meu pare vaig comprendre la bellesa i l'important que és estar enamorats de la casa on ens ha tocat viure.'

'De la lectura m'interessava també la filosofia. Va haver un estiu en què, per defensar la 'Crítica de la raó pura', quasi em baralle amb (l'amic) Diego i altres seminaristes, quasi em pegue. La discussió va durar quatre hores i, un temps després, em van dir que a conseqüència d'aquella discussió, de tota aquella colla, dos seminaristes, més tard, deixaren el seminari. T'ho conte per dir-te que mon pare ja m'explicava de menut el mite de la caverna de Plató. Nosaltres, com deien els panteistes, som com una espurna de l'ànima universal'.

'Recorde un torpede en la línia de flotació que em va tirar Fuster un dia, quan em va dir: 'Enric, ves molt enlerta, perquè veig que estàs molt enamorat de la filosofia, i els filòsofs escriuen unes novel·les molt roïnes.'

'El 1932 ja vivíem a Alacant, sobretot pel meu pare que volia passar uns hiverns en un clima millor. Alacant ens era molt familiar i popularment mantenia la llengua pròpia. Un valencià marítim, és clar, molt semblant al llenguatge d'Eivissa com trobàvem així mateix a la Vila Joiosa i a altres poblacions de la Marina. Un català magnífic. Per Biar, Castalla, Xixona, Busot, passava la frontera del rei En Jaume. Fins a aquesta frontera usàvem l'adverbi de lloc 'ací'. D'enllà de la frontera, Alacant, Novelda, Monòver, El Pinós, etc., es deia 'aquí'.'

'Sempre defensaré el lèxic català del País Valencià, és a dir, el valencià filològicament parlant, les seues particularitats, i tot amb l'objectiu de fer aportacions dignes a la llengua comuna. Era el que m'ensenyaren Carles Salvador, Manuel Sanchis Guarner i Josep Giner, dins la línia de Pompeu Fabra. Hi ha dues maneres de fer una gran llengua literària: primera, imposant un dels seus dialectes. És el que han fet els castellans amb el castellà general. On hi ha la presència de l'extremeny, de l'andalús, per exemple? (...) I segona, o el cas del català: fer la llengua estàndard amb les aportacions de totes les seues variants dialectals: el català oriental, el català occidental i la variant sud-occidental, clàssica, que és el nostre valencià literari.'

'El valencià, com totes les altres variants de la llengua catalana, ha patit quasi tres-cents anys de persecució, però no de silenci. El nostre poble, malgrat el mal exemple de bona part de les classes superiors en cultura, dedicades a denigrar l'idioma propi i a substituir-lo pel castellà, ha demostrat tenir-li un gran amor, moltes vegades fins i tot d'una manera inconscient.'

'Crec que si el poble valencià esguarda amb amor la seua pròpia identitat, manté la llengua tot i que siga en la situació actual i n'incrementa el seu ús com a llengua de comunicació, la pervivència del valencià quedarà assegurada. Jo sempre he confiat també en els mestres. El paper de l'escola valenciana és fonamental.'

Fragments extrets de Enric Valor, 'Converses amb un senyor escriptor' (Tàndem, 1995).

22 agost 2011

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)